

distinguished: data theft. Internet fraud, cyber stalking, cyber bullying, cyber terrorism, cyber blackmail, hacking and hacking. It is noted that the investigation of these criminal offenses presents complexity and challenges for law enforcement agencies and security services. For the effective prevention and counteraction of criminal offenses committed in the field of computer information, a range of measures aimed at reducing risks and preventing illegal actions is provided, in particular, cyber security: training and education: conscious use of social networks: protection of personal data: legal protection, international cooperation: cooperation with the private sector: timely response: ensuring proper investigation, preservation of evidence and prosecution of those responsible, creating a culture of cyber security and the content of each is disclosed.

Keywords: *criminal offenses, computer information, classification, data theft.*

УДК 343.126.1.06

DOI: 10.31733/2078-3566-2023-4-111-117

Дмитро КОЛОДЧИН©

кандидат юридичних наук

(ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом», м. Київ, Україна)

СТАН НАУКОВОГО РОЗРОБЛЕННЯ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ В ПЕНІТЕНЦІАРНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

У статті розглянуто сучасний стан наукового дослідження злочинності в пенітенціарній сфері України. Виокремлено їхні чотири періоди: перший період (1991–1995 рр.); другий період (1995–2004 рр.); третій період (2004–2013 рр.); четвертий період розпочався у 2014 році і триває донині. Подано аналіз наукових праць вітчизняних вчених щодо сучасного стану злочинності в пенітенціарній сфері України. Доведено, що злочинність у пенітенціарній сфері України, а також вивчення нормативно-правових джерел з означеної проблематики дають підстави стверджувати, що ця тема дослідження є нагальним питанням сьогодення, має теоретико-прикладний характер, а тому потребує активізації науковців у цьому напрямі.

Ключові слова: *стан, періоди, дослідження, засуджений, місце несвободи, злочинність, пенітенціарна сфера.*

Постановка проблеми. Проблема дослідження злочинності в пенітенціарній сфері України має власну писану історію. Розглядається вона вченими, як правило, одночасно з проблемою виникнення злочинності та створенням перших в'язниць. Виконані останнім часом дослідження у сфері виконання та відбування покарань свідчать про те, що сьогодні особливо актуальним стало питання запобігання злочинності в пенітенціарній сфері. До речі, дослідженням встановлено, що засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Вивчення стану наукового розроблення проблеми дослідження злочинності в пенітенціарній сфері України створює передумови на науковому рівні проаналізувати монографічні праці і наукові статті щодо цього і надати ґрунтовне пояснення причин і умов вчинення кримінальних правопорушень в місцях несвободи ДКВС України та уповноважених органах з питань пробації Державної установи «Центр пробації» як засудженими, так і персоналом.

Крім того, вивченню стану наукового розроблення проблеми дослідження злочинності в пенітенціарній сфері України сприяють також і суттєві зміни в державній політиці у сфері виконання покарань та пробації Міністерства юстиції України, як правонаступника Державної пенітенціарної служби України, сутність яких спрямована на захист прав і свобод засуджених, дотримання в місцях несвободи та в уповноважених органах з питань пробації міжнародних стандартів поведінки з ними, створення

належних умов соціалізації, ресоціалізації та реінтеграції засуджених в суспільство після звільнення.

Отож вивчення стану наукового розроблення проблеми дослідження злочинності в пенітенціарній сфері України дозволяє нам розглянути сам предмет дослідження «Злочинність в пенітенціарній сфері: теоретико-прикладне дослідження» шляхом вирішення таких завдань:

1) це дослідження має не тільки теоретичне спрямування, воно може стати дорожньою картою вивчення працівниками ДКВС і Державної установи «Центр пробації» щодо запобігання злочинності в пенітенціарній сфері;

2) це дослідження спрямоване на подальше наукове пізнання причин та умов вчинення в місцях несвободи ДКВС України та уповноважених органах з питань пробації Державної установи «Центр пробації» кримінальних правопорушень як засудженими, так і персоналом;

3) дослідження злочинності в пенітенціарній сфері має на меті поглибити знання та навички запобігання в місцях несвободи ДКВС України та уповноважених органах з питань пробації Державної установи «Центр пробації» кримінальних правопорушень як засудженими, так і персоналом;

4) дослідження злочинності в пенітенціарній сфері повинно сприяти формуванню нової кримінологічної концепції державної політики у сфері виконання покарань та пробації, мета якої забезпечити впровадження в місцях несвободи ДКВС України та уповноважених органах з питань пробації Державної установи «Центр пробації» загальносоціальних, спеціально-кримінологічних та індивідуально-профілактичних заходів запобігання вчинення кримінальних правопорушень як засудженими, так і персоналом.

Зважаючи на той факт, що злочинність в пенітенціарній сфері перешкоджає досягненню цілей покарання, дестабілізує оперативну обстановку в місцях несвободи та в уповноважених органах з питань пробації, викликає занепокоєння в суспільстві вчиненням засудженими і персоналом кримінальних правопорушень, ми поставили на меті проаналізувати наукові здобутки вітчизняних вчених, вступити з ними в академічну полеміку і сформулювати власну наукову гіпотезу щодо цієї злочинності..

Оскільки квінтесенцією нашого дослідження є злочинність в пенітенціарній сфері, то розкриття теоретико-методологічних засад такого дослідження обов'язково повинно передбачати вивчення його стану наукового розроблення, методологічні передумови, вивчення концептуальних передумов формування державної політики у сфері виконання покарань та пробації щодо злочинності у пенітенціарній сфері та формування наукове обґрунтування поняття злочинності в пенітенціарній сфері та її зміст.

Варто зазначити, що на цей час на рівні докторської дисертації в Україні злочинність в пенітенціарній сфері не була предметом дослідження, хоча в багатьох докторських і кандидатських дисертаціях цей об'єкт і предмет дослідження вивчався на рівні окремого розділу або навіть підрозділу, що дозволяло вченим розглядати злочинність в пенітенціарній сфері як окремий змістовний елемент або як завдання наукової роботи.

Крім того, всі наукові надбання вітчизняних вчених щодо злочинності в пенітенціарній сфері стали методологічним підґрунтям під час написання докторської дисертації та формулювання найбільш значущих теоретико-прикладних висновків і результатів, які можуть бути в нагоді для вивчення студентами і курсантами курсу пенітенціарна кримінологія, а також для практичних працівників ДКВС України та Державної установи «Центр пробації» у запобіганні вчинення кримінальних правопорушень як засудженими, так і персоналом.

Мета. На основі комплексного аналізу сучасного стану дослідження злочинності в пенітенціарній сфері розкрити сучасний погляд на процеси її реформування, уточнити її місце і роль в правовій політиці держави, виробити рекомендації щодо удосконалення державної політики у сфері виконання покарань та пробації.

Вклад основного матеріалу. Ухвалена Кабінетом Міністрів України постанова від 18 травня 2016 року № 343 повинна була суттєво вплинути на реформування порядку і умов відбування засудженими кримінальних покарань у місцях несвободи ДКВС України та уповноважених органах з питань пробації і в подальшому трансформувати кримінально-виконавчу систему України в пенітенціарну систему [1].

Вивчаючи проблему актуалізації подальшого розвитку пенітенціарної системи України, вітчизняний вчений І. Богатирьов у монографічному дослідженні «Нариси становлення пенітенціарної системи України у працях наукової школи «Інтелект» дійшов висновку, що – це не просто продукт певного наукового сегменту, це визнання суспільством потреби її реформування та самовдосконалення [2, с. 74].

На жаль, за нашим дослідженням злочинності в пенітенціарній сфері зміна керівництва Міністерства юстиції України та поява нового керівництва у ДКВС України поки що не створило передумови на позитивні результати у кримінально-виконавчій системі України, більше того, всі нововведення з боку Міністерства юстиції суспільство сприймає не як реформу, а як тимчасовий проєкт. Це і осучаснення функціонування виправних і виховних колоній, виправних центрів шляхом їх закриття і продажу на аукціонах, це і введення в СІЗО платних камер, мета яких поліпшити умови ув'язнених, це і оптимізація навчальних закладів шляхом їх зменшення тощо.

Щодо цього вітчизняний криминолог І. Копотун, досліджуючи злочинність у виправних колоніях Державної кримінально-виконавчої служби України, зазначав, що нині вона перебуває у складному процесі формування та становлення, і криминогенні процеси в установах виконання покарань жодним чином не сприяють, а більше того, ускладнюють поступальний розвиток пенітенціарного відомства [3, с. 81].

На це, до речі, звертала свою увагу інша вітчизняна вчена В. Батиргарєєва, на думку якої саме злочинність у місцях позбавлення волі є найнебезпечнішим видом рецидивної злочинності [4, с. 355]. А інший вітчизняний вчений А. Богатирьов вважає, що злочинності в місцях несвободи є індикатором функціонування установ виконання покарань [5, с. 8].

Узагальнюючи позиції вищевказаних вчених, робимо висновок, що злочинність у пенітенціарній сфері спричиняє низку негативних наслідків не лише кримінально-правового (призначення покарання за сукупністю вироків, рецидив злочинів), а й кримінально-виконавчого (неналежне виконання засудженими правил внутрішнього розпорядку, забезпечення їх безпеки, участь у виховних заходах тощо) характеру.

Але ще гірше, коли під час виконання службових обов'язків персонал місць несвободи ДКВС України та уповноважених органів з питань пробації Державна установа «Центр пробації» вступають в неслужбові відносини із засудженими, тим самим вчиняють кримінальні правопорушення і своїми діями підривають авторитет всієї кримінально-виконавчої системи України.

Щодо цього вітчизняний вчений А. Богатирьов зазначає, що злочинність в місцях несвободи Міністерства юстиції України відрізняється своєрідністю кола складових її кримінально карних протиправних діянь. Тому вона і характеризується особливостями правового статусу засуджених, порядком і умовами відбування ними покарання, певними соціально-психологічними чинниками, пов'язаними з «тіньовою» стороною життя засуджених в місцях несвободи, і особливо в нічний час [5, с. 9].

Особливу роль у злочинності в пенітенціарній сфері відіграють різні насильницькі делікти, у тому числі вчинені тяжкі кримінальні правопорушення проти особи, які помітно негативно впливають на криминологічну обстановку, зокрема, в місцях несвободи ДКВС України.

Вивчаючи стан розроблення проблеми дослідження злочинності в пенітенціарній сфері України ми не могли обійти дискусію щодо використання нами терміна «злочинність в пенітенціарній сфері» і той плюралізм серед вітчизняних вчених, який ми спостерігаємо під час нашого дослідження. Зважаючи на той факт, що криминологічною наукою уже сформульовано загальне поняття «злочинність», вважаємо, що аналіз сучасних поглядів на термін «злочинність в пенітенціарній сфері» стане науково-теоретичною базою для подальшого її вивчення, як теорією так і практикою.

Отже, сучасний науковий дискурс щодо злочинності в пенітенціарній сфері репрезентує різні підходи вітчизняних вчених до вирішення цієї проблеми. До речі, саме спеціальний масив монографічної літератури, який ми проаналізували, створив надійне підґрунтя виконаного нами ґрунтовного аналізу наукового здобутку вітчизняних вчених у сфері виконання покарань та пробації.

Серед вітчизняних вчених ми виділили ті праці, які прямо стосуються предмета нашого дослідження, інші наукові здобутки в цій сфері мають опосередковане значення, але про них варто також говорити, оскільки проблема злочинності в пенітенціарній

сфері – це аксіома подальшого реформування та осучаснення кримінально-виконавчої системи України та її трансформація в пенітенціарну.

Тож А. Богатирьов у праці «Антикриміногенний вплив на злочинність серед засуджених в місцях несвободи» дав таке визначення злочинності в місцях несвободи: це сукупність вчинених на певній території у визначеному просторово-часовому проміжку засудженими в місцях несвободи Міністерства юстиції України кримінальних правопорушень, спрямованих на підірив авторитету правосуддя, адміністрації установ виконання покарань в очах суспільства, і підлягає кількісно-якісному виміру [5, с. 113].

О. Колб вважає, що це «система злочинів, зареєстрованих в установах виконання покарань і слідчих ізоляторах, та кількість засуджених, які їх учинили за певний відрізок часу» [6, с. 196].

С. Лукашевич вважає, що «злочинність у місцях позбавлення волі» варто розуміти як частину рецидивної злочинності, що виявляється як сукупність повторних злочинів засуджених, учинених ними в період відбування покарання [7, с. 6].

В. Голіна, який у власних працях зазначив, що злочинність в місцях несвободи – це «стійке соціально негативне явище, яке проявляється як сукупність повторних злочинів, учинених у місцях позбавлення волі» [8, с. 188].

О. Джужа, який вважає, що учинення нового злочину особами, які відбувають покарання у виді позбавлення волі, є не що інше як «пенітенціарний рецидив» [9, с. 134]. А. Закалюк уживає термін «злочинність ув'язнених, що перебувають в установах позбавлення волі», говорячи про те, що це є особливим різновидом (підсистемою) більш широкої системи злочинності загалом [10, с. 595].

Отож за результатами виконаного нами аналізу терміна злочинності в місцях несвободи ми звернули увагу, що злочинність в пенітенціарній сфері завжди була, є вона і сьогодні, а тому потребує постійного моніторингу, її можна розглядати як різновид рецидивної злочинності. А тому злочинність в пенітенціарній сфері – це сукупність вчинених засудженими і персоналом місць несвободи ДКВС України, а також уповноваженими органами з питань пробації Державної установи «Центр пробації» кримінальних правопорушень, передбачених ст. 33 КК України.

Не порушуючи хронологію дослідження злочинності в пенітенціарній сфері, ми виокремили чотири періоди формування кримінально-виконавчих засад та наукової думки з означеної проблематики, а саме:

1) перший період (1991–1995 рр.) приєднання України до Ради Європи, що зобов'язало Україну дотримуватися загальних обов'язків згідно зі статутом Ради Європи, а також виконання в зазначений час низки спеціальних обов'язків, вказаних у висновку Парламентської Асамблеї Ради Європи № 190, зокрема стосовно демілітаризації кримінально-виконавчої системи та передачі її під юрисдикцію Міністерства юстиції України. Найважливіше те, що Україна не була готова до такого кардинального рішення, з різних причин, зокрема з боку правового урегулювання. При цьому додатковим аргументом є кримінально-виконавча практика з означених питань (1991–2020 рр.);

2) другий період (1995–2004 рр.) інтенсивного впровадження та дослідження питань реалізації Україною міжнародних стандартів у сфері захисту прав засуджених у виправних колоніях, вітчизняними ученими у галузі кримінально-виконавчого права. Одним із важливих моментів цього періоду є те, що в Україні суттєво була змінена юридична практика реалізації Україною міжнародних стандартів у сфері захисту прав засуджених в місцях несвободи [11];

3) третій період (2004–2013 рр.) припадає на ухвалення низки нормативно-правових актів, що мали важливе значення у запобіганні злочинності в пенітенціарній сфері. Насамперед йдеться про оновлений Кримінально-виконавчий кодекс України. Саме ст. 7, 8 можна вважати характерною для змісту міжнародно-правових актів з означеної проблематики [12].

На жаль, як показало виконане нами дослідження, ні в цьому періоді (2004–2013 рр.), ні в подальшому це завдання на законодавчому рівні не було вирішено. Більше того, досі у КВК України означені питання залишаються на рівні попередніх періодів (1991–2013 рр.). Варто також зазначити, що не змінило ситуацію у цьому контексті й ухвалення Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу» [13];

4) четвертий період розпочався у 2014 р. і триває донині. Цікавою для нашого дослідження є наукова праця Ю. Новосад «Прокуратура України як учасник

кримінально-виконавчої діяльності» (докторська дисертація, 2019 р.). У вказаному монографічному дослідженні вчений зазначив, що не підлягає сумніву твердження про те, що в місцях позбавлення волі засуджений залишається громадянином, має право на дотримання його прав і законних інтересів, що виходить, зокрема, з його правового статусу (ст. 7 КВК України) [14, с. 7].

Вітчизняний учений-пенітенціарист М. Пузирьов у монографічному дослідженні «Порівняльний аналіз виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк в Україні та зарубіжних країнах» зазначає, що розробники КК України допустили неточність і замість назви покарання «позбавлення свободи» закріпили на рівні закону назву покарання як «позбавлення волі». Хоча, згідно з ч. 1 ст. 50 КК України, «покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні злочину, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого» [15, с. 234].

Крім того, у процесі відбування покарання засуджені обмежуються в таких свободах, як свобода пересування, вибору місця проживання й роду діяльності тощо. Додатковим аргументом на користь такої пропозиції, на думку дослідника, є вживання поняття «позбавлення свободи» в Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Крім того, про актуальність та необхідність проведення наукових досліджень злочинності в пенітенціарній сфері у вказаній проблематиці свідчать результати опитування, проведеного вченими наукової школи «Інтелект» серед персоналу виправних колоній та засуджених до покарання у виді позбавлення волі.

На запитання: «Чи є актуальною на сьогодні проблема запобігання злочинності в пенітенціарній сфері?» 980 респондентів, опитаних серед персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України, дали такі відповіді: так – 75,9 % (744); ні – 1,2 % (11); частково – 22,9 % (225). Зі свого боку, 2016 опитаних засуджених на це питання відповіли: так – 63 % (1287); ні – 6 % (100); частково – 31 % (629).

Висновки. Виконаний нами аналіз сучасного стану наукового дослідження злочинності в пенітенціарній сфері України, а також вивчення нормативно-правових джерел з означеної проблематики дають підстави стверджувати, що ця тема дослідження є нагальним питанням сьогодення та має теоретично-прикладний характер, а тому потребує активізації науковців у цьому напрямі.

Список використаних джерел

1. Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції : постанова Кабінету Міністрів України від 18.05.2016 № 343. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249086737>.
2. Богатирьов І. Г. Нариси становлення пенітенціарної системи України у працях наукової школи «Інтелект». Київ : ВД «Дакор». 2021. 242 с.
3. Копотун І. М. Пенітенціарна злочинність на сучасному етапі розвитку держави. *Правові реформи в Україні: реалії сьогодення : зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-теорет. конф. (Київ, 11 жовт. 2012 р.)*. Київ, 2012. Ч. I. С. 80-82.
4. Батиргарєєва В. С. Рецидивна злочинність в Україні: соціально-правові та кримінологічні проблеми : монограф. Харків : Право, 2009. 576 с.
5. Богатирьов А. І. Антикриміногенний вплив на злочинність серед засуджених у місцях несвободи України : монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика». 2019. 432 с.
6. Колб О. Г. Запобігання злочинності в місцях позбавлення волі : навч. посіб. Луцьк : РВВ «Вежа», 2005. 492 с.
7. Лукашевич С. Ю. Кримінологічна характеристика та попередження злочинності засуджених у місцях позбавлення волі : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2001. 20 с.
8. Голіна В. В. Щодо поняття та загальної характеристики злочинності в місцях позбавлення волі. *Проблеми законності*. 1999. Вип. 38. С. 182-190.
9. Джужа О. М., Василевич В. В., Іванов Ю. Ф. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужі. Київ : Прецедент, 2004. 208 с.
10. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології : теорія і практика : у 3 кн. Київ : Вид. Дім «Ін Юре», 2007. Кн. 2 : Кримінологічна характеристика та запобігання вчиненню окремих видів злочинів. 712 с.
11. Про попереднє ув'язнення : Закон України від 30.06.1993. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12>.
12. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.

13. Про Державну кримінально-виконавчу службу України : Закон України від 23.06.2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>.

14. Новосад Ю. О. Прокуратура України як учасник кримінально-виконавчої діяльності : монографія. Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2019. 462 с.

15. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

16. Пузырьов М. С. Порівняльний аналіз виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк в Україні та зарубіжних країнах : монограф. Київ : ВД «Дакор». 2018. 514 с.

Надійшла до редакції 27.11.2023

References

1. Deiaci pytannia optymizatsii diialnosti tsentralnykh orhaniv vykonavchoi vlady systemy yustytisii [Some issues of optimizing the activities of the central executive bodies of the justice system] : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 18.05.2016 № 343. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249086737> [in Ukr.].

2. Bohatyrov, I. H. (2021) Narysy stanovlennia penitentsiarnoi systemy Ukrainy u pratsiakh naukovi shkoly «Intelekt» [Essays on the formation of the penitentiary system of Ukraine in the works of the scientific school «Intellect»]. Kyiv VD «Dakor». 242 p. [in Ukr.].

3. Kopotun, I. M. (2012) Penitentsiarna zlochynnist na suchasnomu etapi rozvytku derzhavy. Pravovi reformy v Ukraini: realii sohodennia [Penitentiary crime at the current stage of state development. Legal reforms in Ukraine: today's realities] : zb. materialiv IV Vseukr. naukovo-teoret. konf. (Kyiv, 11 zhovt. 2012 r.); navchalno-naukoviyi instytut prava ta psykholohii NAVS. Kyiv, Part I, pp. 80-82. [in Ukr.].

4. Batoryhareieva, V. S. (2009) Retsydyvna zlochynnist v Ukraini: sotsialno-pravovi ta kryminolohichni problem [Recidivism in Ukraine: socio-legal and criminological problems] : monohraf. Kharkiv : Pravo, 576 p. [in Ukr.].

5. Bohatyrov, A. I. (2019) Antykryminohennyi vplyv na zlochynnist sered zasudzhennykh u mistsiakh nesvobody Ukrainy [Anti-criminogenic influence on crime among convicts in places of deprivation of liberty in Ukraine] : monohrafiia. Kherson : Vydavnychiy dim «Helvetyka». 432 p. [in Ukr.].

6. Kolb, O. H. (2005) Zapobihannia zlochynnosti v mistsiakh pozbavlennia voli [Prevention of crime in prisons] : navch. posib. Lutsk : RVV «Vezha», 492 p. [in Ukr.].

7. Lukashevych S. Yu. (2001) Kryminolohichna kharakterystyka ta poperedzhennia zlochynnosti zasudzhennykh u mistsiakh pozbavlennia voli [Criminological characteristics and crime prevention of convicts in places of deprivation of liberty] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.08 / Nats. yuryd. akad. im. Yaroslava Mudroho. Kharkiv, 20 p. [in Ukr.].

8. Holina, V. V. (1999) Shchodo poniattia ta zahalnoi kharakterystyky zlochynnosti v mistsiakh pozbavlennia voli [Regarding the concept and general characteristics of crime in places of deprivation of liberty]. *Problemy zakonnosti*. Issue 38, pp. 182-190. [in Ukr.].

9. Dzhuzha O. M., Vasylevych V. V., Ivanov Yu. F. (2004) Kryminolohiia [Criminology] : navch. posib. / za zah. red. O. M. Dzhuzhi. Kyiv : Pretsedent, 208 p. [in Ukr.].

10. Zakaliuk, A. P. (2007) Kurs suchasnoi ukrainskoi kryminolohii : teoriia i praktyka [Course of modern Ukrainian criminology] : u 3 kn. Kyiv : Vyd. Dim «In Yure», Book 2 : Kryminolohichna kharakterystyka ta zapobihannia vchynenniu okremykh vydiv zlochyniv. 712 p. [in Ukr.].

11. Pro poperednie uviaznennia [On previous imprisonment] : Zakon Ukrainy vid 30.06.1993. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12>. [in Ukr.].

12. Kryminalno-vykonavchiy kodeks Ukrainy [Criminal-Executive Code of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 11.07.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>. [in Ukr.].

13. Pro Derzhavnu kryminalno-vykonavchu sluzhbu Ukrainy [On State Criminal Enforcement Service of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 23.06.2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>. [in Ukr.].

14. Novosad, Yu. O. (2019) Prokuratura Ukrainy yak uchasnyk kryminalno-vykonavchoi diialnosti [The Prosecutor's Office of Ukraine as a participant in criminal enforcement activities] : monohrafiia. Lutsk : PrАТ «Volynska oblasna drukarnia», 462 p. [in Ukr.].

15. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal code of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 5.04.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. [in Ukr.].

16. Puzyrov, M. S. (2018) Porivnialnyi analiz vykonannia pokarannia u vydi pozbavlennia voli na pevnyi strok v Ukrainy ta zarubizhnykh [Comparative analysis of execution of punishment in the form of imprisonment for a certain period in Ukraine and foreign countries] : monohraf. Kyiv : VD «Dakor», 514 p. [in Ukr.].

ABSTRACT

Dmytro Kolodchyn. State of scientific development of problems of crime investigation in penitentiary sphere of Ukraine. The article examines the current state of scientific research on crime in the penitentiary sphere of Ukraine. Their four periods are distinguished: the first period (1991–1995); the

second period (1995–2004); the third period (2004–2013); the fourth period began in 2014 and continues to this day. An analysis of the scientific works of domestic scientists regarding the current state of crime in the penitentiary sphere of Ukraine is presented. It has been proven that the problem of investigating crime in the penitentiary sphere of Ukraine has its own written history. It is considered by scientists, as a rule, at the same time as the problem of the emergence of crime and the creation of the first prisons. Recently conducted research in the field of execution and serving of punishments shows that today the issue of crime prevention in the penitentiary field has become especially relevant. By the way, the research established that the convict enjoys all the rights of a person and a citizen, with the exception of the restrictions defined by the law and established by the court verdict.

The position is substantiated that the study of the state of scientific development of the problem of crime research in the penitentiary sphere of Ukraine creates prerequisites at the scientific level to analyze monographic works and scientific articles on this subject and to provide a thorough explanation of the reasons and conditions for committing criminal offenses in places of detention of the State Criminal Enforcement Service of Ukraine and authorized bodies with probation issues of the State Institution «Probation Center», both by convicts and staff.

In addition, this study of the state of scientific development of the problem of crime research in the penitentiary sphere of Ukraine is also facilitated by significant changes in the state policy in the sphere of punishment and probation of the Ministry of Justice of Ukraine, as the legal successor of the State Penitentiary Service of Ukraine, the essence of which is aimed at protecting the rights and freedoms of convicts, observance of international standards of treatment in places of detention and in authorized probation bodies, creation of appropriate conditions for socialization, resocialization and reintegration of convicts into society after release.

Therefore, the study of the state of scientific development of the problem of crime research in the penitentiary sphere of Ukraine allows us to consider the very subject of the study «Crime in the penitentiary sphere: theoretical and applied research» by solving the following tasks:

1) this study has not only a theoretical direction, it can become a road map for the study by the employees of the State Security Service and the State Institution «Center for Probation» regarding the prevention of crime in the penitentiary sphere;

2) this study is aimed at further scientific knowledge of the reasons and conditions for committing criminal offenses in places of deprivation of liberty of the State Security Service of Ukraine and authorized probation bodies of the State Institution «Probation Center», both by convicted persons and by staff;

3) the study of crime in the penitentiary sphere is aimed at deepening the knowledge and skills of prevention of criminal offenses in places of detention of the State Security Service of Ukraine and authorized probation bodies of the State Institution «Probation Center», both by convicts and by staff;

4) the study of crime in the penitentiary sphere should contribute to the formation of a new criminological concept of state policy in the sphere of execution of punishments and probation, the purpose of which is to ensure the implementation of general social, special criminological and individual preventive measures, measures to prevent the commission of criminal offenses, both by convicts and by staff.

Taking into account the fact that crime in the penitentiary sphere prevents the achievement of the goals of punishment, destabilizes the operational situation in places of detention and in authorized bodies on probation issues, causes concern in society, the commission of criminal offenses by convicts and personnel, we set the goal of analyzing the scientific achievements of domestic scientists, enter into an academic polemic with them and formulate your own scientific hypothesis regarding this crime.

Since the quintessence of our research is crime in the penitentiary sphere, the disclosure of the theoretical and methodological foundations of such a study must necessarily involve the study of its state of scientific development, methodological prerequisites, the study of conceptual prerequisites for the formation of state policy in the field of punishment and probation regarding crime in the penitentiary sphere and the formation scientific substantiation of the concept of crime in the penitentiary sphere and its content.

Keywords: state, periods, research, convict, place of imprisonment, crime, penitentiary sphere.